

Algebra I, 1. termín, skupina A, úloha 1, 19. 1. 2010

Jméno :

---

a) *Polynomem* nad tělesem $(R, +, \cdot)$ rozumíme posloupnost $f = (f_0, f_1, f_2, \dots)$, kde

.....

b) Na množině $R[x]$ všech polynomů nad $(R, +, \cdot)$ klademe

$(f_0, f_1, f_2, \dots) + (g_0, g_1, g_2, \dots) = \dots$ a

$(f_0, f_1, f_2, \dots) \cdot (g_0, g_1, g_2, \dots) = \dots$

.....

c) Položíme-li $x = \dots$, můžeme psát

$f = \dots$

d) Takto dostáváme komutativní okruh $(R[x], +, \cdot)$. V něm je ideál generovaný polynomem f roven

$(f) = \dots$

e) Klademe

$R[x]/(f) = \dots$, kde.....

f) Na této množině definujeme sčítání a násobení vztahy

.....

.....

g) Ukažte, že vaše definice sčítání je korektní:

.....

.....

.....

h) Pro nekonstantní polynom f je zobrazení .....

.....

“přirozenou” bijekcí množiny $R[x]/(f)$ na množinu $R^\dots$.

i) Aby se jednalo o izomorfismus $(R[x]/(f), +, \cdot)$ na $(R^\dots, +, \cdot)$, položíme

$(a_0, \dots, a_\dots) + (b_0, \dots, b_\dots) = \dots$ a

$(a_0, \dots, a_\dots) \cdot (b_0, \dots, b_\dots) = \dots$

.....

j) Konečně, prvek ..... má v $(R[x]/(f), +, \cdot)$ inverzi právě když

.....

Dokažte (“z vody”) některou z implikací; uveďte, kterou dokazujete.

Algebra I, 1. termín, skupina B, úloha 1, 19. 1. 2010

Jméno :

---

a) *Polynomem* nad tělesem $(T, +, \cdot)$ rozumíme posloupnost $p = (p_0, p_1, p_2, \dots)$, kde

.....

b) Na množině $T[x]$ všech polynomů nad $(T, +, \cdot)$ klademe

$(p_0, p_1, p_2, \dots) + (q_0, q_1, q_2, \dots) = \dots$ a

$(p_0, p_1, p_2, \dots) \cdot (q_0, q_1, q_2, \dots) = \dots$

.....

c) Položíme-li $x = \dots$, můžeme psát

$p = \dots$

d) Takto dostáváme komutativní okruh $(T[x], +, \cdot)$. V něm je ideál generovaný polynomem p roven

$(p) = \dots$

e) Klademe

$T[x]/(p) = \dots$, kde.....

f) Na této množině definujeme sčítání a násobení vztahy

.....

.....

g) Ukažte, že vaše definice sčítání je korektní:

.....

.....

.....

h) Pro nekonstantní polynom p je zobrazení .....

..... "přirozenou" bijekcí množiny $T[x]/(p)$ na množinu $T^\dots$.

i) Aby se jednalo o izomorfismus $(T[x]/(p), +, \cdot)$ na $(T^\dots, +, \cdot)$, položíme

$(f_0, \dots, f_\dots) + (g_0, \dots, g_\dots) = \dots$ a

$(f_0, \dots, f_\dots) \cdot (g_0, \dots, g_\dots) = \dots$

.....

j) Konečně, prvek ..... má v $(T[x]/(p), +, \cdot)$ inverzi právě když

.....

Dokažte ("z vody") některou z implikací; uveďte, kterou dokazujete.

Algebra I, 1. termín, skupina A, úloha 2, 19. 1. 2010

Jméno :

V monoidu $T(A)$ všech transformací množiny $A = \{1, 2, 3, 4\}$ s operací skládání generujte podmonoid $M \subseteq T(A)$ množinou $\{a, b\}$, kde

	1	2	3	4
a	2	4	4	4
b	3	1	3	4

Výsledek zadejte multiplikační tabulkou monoidu M . Přitom řádky i sloupce indexujte reprezentanty ve vojenském uspořádání.

Je třeba též uvést přepisující pravidla.

Pozor : transformace aplikujeme zprava.

Algebra I, 1. termín, skupina B, úloha 2, 19. 1. 2010

Jméno :

V monoidu $T(A)$ všech transformací množiny $A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ s operací skládání generujte podmonoid $M \subseteq T(A)$ množinou $\{a, b\}$, kde

	1	2	3	4	5
a	2	2	4	2	4
b	3	2	3	5	2

Výsledek zadejte multiplikační tabulkou monoidu M . Přitom řádky i sloupce indexujte reprezentanty ve vojenském uspořádání.

Je třeba též uvést přepisující pravidla.

Pozor : transformace aplikujeme zprava.

Algebra I, 1. termín, skupina A, úloha 3, 19. 1. 2010

Jméno :

---

a) Necht' zobrazení $\alpha : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_5$ je dáno předpisem $\alpha(a) = [a^5]_5$. Je zobrazení α homomorfismus grupy $(\mathbb{Z}, +)$ do grupy $(\mathbb{Z}_5, +)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

b) Buď H podmnožina grupy permutací $(\mathbb{S}_{10}, \circ)$ daná takto:

$$H = \{ s \in \mathbb{S}_{10} \mid (\forall x \in \{1, \dots, 10\})(2 \mid (s(x) - x)) \} .$$

Je H normální podgrupa grupy $(\mathbb{S}_{10}, \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

c) Je grupa $(\mathbb{Q}^+, \cdot)$ izomorfní grupě $(\mathbb{Q}, +)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, uvedení izomorfismu/uvedení vlastnosti zachovávané izomorfismy, v níž se tyto grupy liší: 6 bodů.)

Záporné body se počítají pouze v rámci úlohy 3, tj. minimální možný počet bodů za tuto úlohu je 0. V případě nedostatku místa pokračujte na zadní stranu.

Algebra I, 1. termín, skupina B, úloha 3, 19. 1. 2010

Jméno :

---

a) Nechť zobrazení $\beta : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_4$ je dáno předpisem $\alpha(a) = [a^4]_4$. Je zobrazení β homomorfismus grupy $(\mathbb{Z}, +)$ do grupy $(\mathbb{Z}_4, +)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

b) Buď N podmnožina grupy permutací $(\mathbb{S}_{10}, \circ)$ daná takto:

$$N = \{ s \in \mathbb{S}_{10} \mid (\forall x \in \{1, \dots, 10\})(5 \mid (s(x) - x)) \} .$$

Je N normální podgrupa grupy $(\mathbb{S}_{10}, \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

c) Je grupa $(\mathbb{Q}^*, \cdot)$ izomorfní grupě $(\mathbb{Q}, +)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, uvedení izomorfismu/uvedení vlastnosti zachovávané izomorfismy, v níž se tyto grupy liší: 6 bodů.)

Záporné body se počítají pouze v rámci úlohy 3, tj. minimální možný počet bodů za tuto úlohu je 0. V případě nedostatku místa pokračujte na zadní stranu.

Algebra I, 2. termín, úloha 1, 26. 1. 2010

Jméno :

- a) Definujte polynom nad komutativním okruhem $(R, +, \cdot)$. Je to posloupnost ...
- b) Definujte součin dvou polynomů.
- c) Proč můžeme psát polynomy ve tvaru $a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0$?
- d) Definujte primitivní polynom (nad $\mathbb{Z}$).
- e) Formulujte větu o součinu dvou primitivních polynomů.
- f) Dokažte tvrzení z e).
- g) Doplňte : $f = a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0 \in \dots, a_n \neq 0, p \in \dots, q \in \dots, f(p/q) = 0, \dots \Rightarrow p \mid \dots$
- h) Dokažte tvrzení z g).
- i) Doplňte : $f \in \dots, p \in \dots, q \in \dots, r \in \dots, f(p/q) = 0 \Rightarrow \dots \mid f(r)$.
- j) Dokažte tvrzení z i).

Body : 2,2,2,2,2,8,3,8,3,8.

Algebra I, 2. termín, úloha 2, 26. 1. 2010

Jméno :

V monoidu $T(A)$ všech transformací množiny $A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ s operací skládání generujte podmonoid $M \subseteq T(A)$ množinou $\{a, b\}$, kde

	1	2	3	4	5	6
a	2	6	6	5	6	6
b	3	4	6	6	4	6

Výsledek zadejte multiplikativní tabulkou monoidu M . Přitom řádky i sloupce indexujte reprezentanty ve vojenském uspořádání.

Je třeba též uvést přepisující pravidla.

V monoidu M popište relace $\mathcal{R}$ a $\mathcal{L}$, kde pro $p, q \in M$:

$$p \mathcal{R} q \iff (\exists u, v \in M) (pu = q \ \& \ qv = p) ,$$

$$p \mathcal{L} q \iff (\exists u, v \in M) (up = q \ \& \ vq = p) .$$

Pozor : transformace aplikujeme zprava.

Algebra I, 2. termín, úloha 3, 26. 1. 2010

Jméno :

---

a) Necht' zobrazení $\alpha : \mathbb{Z}_6 \rightarrow \mathbb{S}_6$ je dáno předpisem $\alpha([a]_6) = (1, 2)^a \circ (3, 4, 5)^a$. Je zobrazení α homomorfismus grupy $(\mathbb{Z}_6, +)$ do grupy $(\mathbb{S}_6, \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

b) Buď grupa $(G, \oplus)$ dána jako součin spočetně mnoha kopií grupy $(\mathbb{Z}, +)$, tj. $G = \mathbb{Z}^{\mathbb{N}}$ (= množina všech zobrazení $\mathbb{N}$ do $\mathbb{Z}$) a operace $\oplus$ je definována pro $f, g \in G$ takto: $f \oplus g : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{Z}$ je zobrazení dané předpisem $(f \oplus g)(i) = f(i) + g(i)$, pro $i \in \mathbb{N}$.

Buď $H = \{ f \in G \mid (\exists n \in \mathbb{N})(\forall i \in \mathbb{N})(i \geq n \implies f(i) = 0) \}$. Je H normální podgrupa grupy $(G, \oplus)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

c) Je grupa $(\mathbb{S}_3, \circ) \times (\mathbb{S}_5, \circ)$ izomorfní grupě $(\mathbb{S}_6, \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, uvedení izomorfismu/uvedení vlastnosti zachovávané izomorfismy, v níž se tyto grupy liší: 6 bodů.)

Záporné body se počítají pouze v rámci úlohy 3, tj. minimální možný počet bodů za tuto úlohu je 0. V případě nedostatku místa pokračujte na zadní stranu.

Algebra I, 3. termín, úloha 1, 9. 2. 2010

Jméno :

- a) Definujte polynom nad komutativním okruhem $(R, +, \cdot)$. Je to posloupnost ...
- b) Definujte součin dvou polynomů.
- c) Proč můžeme psát polynomy ve tvaru $a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0$?
- d) Definujte primitivní polynom (nad $\mathbb{Z}$).
- e) Formulujte větu o součinu dvou primitivních polynomů.
- f) Dokažte tvrzení z e).
- g) Doplňte : $f = a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0 \in \dots, a_n \neq 0, p \in \dots, q \in \dots, f(p/q) = 0, \dots \Rightarrow p \mid \dots$
- h) Dokažte tvrzení z g).
- i) Doplňte : $f \in \dots, p \in \dots, q \in \dots, r \in \dots, f(p/q) = 0, \dots \Rightarrow \dots \mid f(r)$.
- j) Dokažte tvrzení z i).

Body : 2,2,2,2,2,8,3,8,3,8.

Algebra I, 3. termín, úloha 2, 9. 2. 2010

Jméno :

V monoidu $T(A)$ všech transformací množiny $A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ s operací skládání generujte podmonoid $M \subseteq T(A)$ množinou $\{a, b\}$, kde

	1	2	3	4	5	6
a	3	4	6	6	4	6
b	2	6	6	5	6	6

Výsledek zadejte multiplikativní tabulkou monoidu M . Přitom řádky i sloupce indexujte reprezentanty ve vojenském uspořádání.

Je třeba též uvést přepisující pravidla.

V monoidu M popište relace $\mathcal{R}$ a $\mathcal{L}$, kde pro $p, q \in M$:

$$p \mathcal{R} q \iff (\exists u, v \in M) (pu = q \ \& \ qv = p) ,$$

$$p \mathcal{L} q \iff (\exists u, v \in M) (up = q \ \& \ vq = p) .$$

Pozor : transformace aplikujeme zprava.

Algebra I, 3. termín, úloha 3, 9. 2. 2010

Jméno :

---

a) Necht' zobrazení $\alpha : \mathbb{Z}[x] \rightarrow \mathbb{Z}[x]$ je dáno předpisem $\alpha(f) = f^2$. Je zobrazení α homomorfismus z okruhu $(\mathbb{Z}[x], +, \cdot)$ do sebe ?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

b) Uvažujme grupu permutací $\mathbb{S}(\mathbb{N})$ nekonečné množiny $\mathbb{N}$. Buď

$$H = \{ f \in \mathbb{S}(\mathbb{N}) \mid (\exists n \in \mathbb{N})(f^n = id) \} .$$

Je H normální podgrupa grupy $(\mathbb{S}(\mathbb{N}), \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

c) Existuje injektivní homomorfismus z grupy $(\mathbb{S}_4, \circ)$ do grupy $(\mathbb{S}_3, \circ) \times (\mathbb{S}_3, \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, uvedení homomorfismu / důkaz neexistence : 6 bodů.)

Záporné body se počítají pouze v rámci úlohy 3, tj. minimální možný počet bodů za tuto úlohu je 0. V případě nedostatku místa pokračujte na zadní stranu.

Algebra I, náhradní termín, úloha 1, 11. 2. 2010

Jméno :

Nechť $T(A)$ značí množinu všech transformací množiny A a necht' $S(A)$ značí množinu všech permutací množiny A (= bijekcí A na A). Necht' $\circ$ je operace skládání zobrazení. Pro $A = \{1, \dots, n\}$ píšeme stručně T_n a S_n .

a) Pro která $m, n \in \mathbb{N}$ je $(T_m, \circ)$ izomorfní s podpologrupou grupy $(S_n, \circ)$? Právě pro

.....

Skutečně, ...

.....

b) Cayleyho věta pro monoidy :

Libovolný monoid $(M, \cdot, e)$ je izomorfní ..... monoidu..... .

Důkaz : Skutečně, definujeme

$\rho : M \rightarrow \dots\dots\dots$, $a \mapsto \rho_a$, kde

$\rho_a : x \mapsto \dots\dots\dots$.

Pak $\rho_a \in \dots\dots\dots$,

.....

.....

c) Cayleyho věta pro grupy :

Libovolná grupa $(M, \cdot)$ je izomorfní .....

Důkaz : Využijeme-li b), zbývá dokázat, že .....

A to platí, neboť .....

.....

d) Cayleyho věta pro pogrupy :

Libovolná pogrupa $(M, \cdot)$ je izomorfní .....

Důkaz : Skutečně, ...

.....

e) Pro která $n \in \mathbb{N}$ v $(S_{10}, \circ)$ existuje podgrupa izomorfní se $(\mathbb{Z}_n, +)$? Právě pro

..... .

Skutečně, ...

.....

.....

Body : 6,9,9,8,8

Algebra I, náhradní termín, úloha 2, 11. 2. 2010

Jméno :

V monoidu $T(A)$ všech transformací množiny $A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ s operací skládání generujte podmonoid $M \subseteq T(A)$ množinou $\{a, b\}$, kde

	1	2	3	4	5	6
a	3	4	6	6	4	6
b	2	6	6	5	6	6

Výsledek zadejte multiplikativní tabulkou monoidu M . Přitom řádky i sloupce indexujte reprezentanty ve vojenském uspořádání.

Je třeba též uvést přepisující pravidla.

V monoidu M popište relace $\mathcal{R}$ a $\mathcal{L}$, kde pro $p, q \in M$:

$$p \mathcal{R} q \iff (\exists u, v \in M) (pu = q \ \& \ qv = p) ,$$

$$p \mathcal{L} q \iff (\exists u, v \in M) (up = q \ \& \ vq = p) .$$

Pozor : transformace aplikujeme zprava.

Algebra I, náhradní termín, úloha 3, 11. 2. 2010

Jméno :

---

a) Necht' zobrazení $\alpha : \mathbb{Z}_2[x] \rightarrow \mathbb{Z}_2[x]$ je dáno předpisem $\alpha(f) = f^2$. Je zobrazení α homomorfismus z okruhu $(\mathbb{Z}_2[x], +, \cdot)$ do sebe ?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

b) Uvažujme grupu permutací $\mathbb{S}(\mathbb{N})$ nekonečné množiny $\mathbb{N}$. Bud'

$$H = \{ f \in \mathbb{S}(\mathbb{N}) \mid (\exists n \in \mathbb{N})(f^n = id) \} .$$

Je H normální podgrupa grupy $(\mathbb{S}(\mathbb{N}), \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, důkaz/protipříklad: 6 bodů.)

c) Existuje injektivní homomorfismus z grupy $(\mathbb{S}_5, \circ)$ do grupy $(\mathbb{S}_4, \circ) \times (\mathbb{S}_4, \circ)$?

(Odpověď ano/ne: ± 4 body, uvedení homomorfismu / důkaz neexistence : 6 bodů.)

Záporné body se počítají pouze v rámci úlohy 3, tj. minimální možný počet bodů za tuto úlohu je 0. V případě nedostatku místa pokračujte na zadní stranu.